

Goedkeuring van enige verdragen houdende:

- instelling van een nieuwe administratieve structuur van de internationale Unies op het gebied van de intellectuele eigendom en
- herziening van materiële bepalingen van het Verdrag van Parijs tot bescherming van de industriële eigendom

MEMORIE VAN TOELICHTING

Nr. 3

I. Algemeen

Tot de belangrijkste verdragen op het gebied van de intellectuele eigendom behoren het Verdrag van Parijs tot bescherming van de industriële eigendom van 20 maart 1883 en de Berner Conventie voor de bescherming van werken van letterkunde en kunst van 9 september 1886. De staten, die bij elk van deze verdragen partij zijn, vormen een Unie, hierna aan te duiden met Unie van Parijs en Unie van Bern. Een aantal lid-staten van de Unie van Parijs heeft voorts nog onderling verdragen gesloten voor bijzondere onderwerpen; de bij zo'n verdrag aangesloten staten zijn dan verenigd in een bijzondere Unie.

De uitvoering van de taken met betrekking tot deze Unies (secretariaat) was tot de hierna te bespreken herziening te Stockholm opgedragen aan een Internationaal Bureau. Formeel ging het om afzonderlijke bureaus voor de Unie van Parijs en de Unie van Bern; sinds 1893 zijn zij in feite samengevoegd en laatstelijk bekend onder de naam Bureaux internationaux réunis pour la protection de la propriété intellectuelle (BIRPI), gevestigd te Genève. De bureaus waren, ingevolge identieke bepalingen in het Verdrag van Parijs en de Berner Conventie, geplaatst onder hoog gezag der regering van de Zwitserse Bondsstaat, die de inrichting ervan regelt en op de werking toeziet.

De genoemde verdragen zijn meermalen herzien. De laatste voor het Koninkrijk van kracht zijnde tekst van het Verdrag van Parijs is de te Londen herziene tekst van 2 juni 1934 (*Stb.* I 539, zie ook *Trb.* 1951, 46). De laatste voor Nederland van kracht zijnde tekst van de Berner Conventie is de te Brussel herziene tekst van 26 juni 1948 (*Trb.* 1955, 45; zie ook *Trb.* 1973, 9). Deze tekst is ook voor Suriname goedgekeurd (*Stb.* 1972, 569), doch dit Rijksdeel is nog niet tot de Akte van Brussel toetreden; voor Suriname en de Nederlandse Antillen is thans nog van kracht de te Rome herziene tekst van 2 juni 1928 (*Stb.* 1931, 361).

De onderhavige goedkeuring heeft betrekking op een aantal herzieningen, die alle met elkaar in verband staan. Zij volgen hieronder in chronologische volgorde.

Op 31 oktober 1958 is te Lissabon een herziening tot stand gekomen van het Verdrag van Parijs (*Trb.* 1960, 13 en 1962, 70). Het betreft hier een aantal verbeteringen, aanvullingen en nieuwe bepalingen met betrekking tot de bescherming in de aangesloten landen van octrooien, merken en tekeningen of modellen en tot het weren in die landen van vormen van oneerlijke concurrentie.

Op 14 juli 1967 zijn te Stockholm een aantal regelingen tot stand gekomen betreffende de volgende drie onderwerpen:

- a. de instelling van een nieuwe administratieve structuur van de Unie van Bern, de Unie van Parijs en de bijzondere Unies van de lid-staten van de Unie van Parijs;
- b. een aanvulling in het Verdrag van Parijs met betrekking tot de z.g. uitvinderscertificaten;
- c. een herziening van de bepalingen van materieel auteursrecht in de Berner Conventie.

Deze onderwerpen hebben hun regeling gevonden in:

- een nieuw Verdrag tot oprichting van de Wereldorganisatie voor de Intellectuele Eigendom, waarbij een alle genoemde Unies overkoepelende organisatie is opgericht (*Trb.* 1969, 145, en *Trb.* 1970, 188);
- een herziene tekst van het Verdrag van Parijs tot bescherming van de industriële eigendom, in welke tekst zowel de onder *b* bedoelde bepalingen van materiële aard als de onder *a* bedoelde bepalingen van administratieve aard zijn opgenomen (*Trb.* 1969, 144 en *Trb.* 1970, 187);
- een herziene tekst van de Berner Conventie voor de bescherming van werken van letterkunde en kunst met bijbehorend Protocol betreffende de ontwikkelingslanden, in welke herziene tekst zowel de onder *c* bedoelde bepalingen, die van materieel auteursrechtelijke aard zijn, als de onder *a* bedoelde bepalingen van administratieve aard zijn opgenomen;
- herziene of aanvullende teksten van de verdragen betreffende de bijzondere Unies van Lid-Staten van de Unie van Parijs, in welke teksten de onder *a* bedoelde bepalingen van administratieve aard zijn opgenomen (*Trb.* 1969, 141-143, *Trb.* 1970, 184-186).

Op 24 juli 1971 is te Parijs voorts een herziening tot stand gekomen van de Berner Conventie, die met name betrekking had op het in 1967 te Stockholm toegevoegde Protocol betreffende de ontwikkelingslanden. In deze herziene tekst van de Berner Conventie, met Aanhangsel (*Trb.* 1972, 157) zijn evenwel de in 1967 in de Conventie zelf neergelegde bepalingen van materieel auteursrechtelijke aard en van administratieve aard ongewijzigd gebleven.

Samenvattend kan worden gesteld, dat bovenvermelde (wijzigings-)verdragen drieërlei regeling inhouden:

1. regelingen betreffende de administratieve structuur;
2. materiële bepalingen betreffende de industriële eigendom;
3. materiële bepalingen betreffende het auteursrecht.

Het onderhavige ontwerp-Rijkswet houdt de goedkeuring in van de regelingen, onder 1 en 2 vermeld. Voor wat betreft de regelingen onder 1 zijn dat:

- het Verdrag tot oprichting van de Wereldorganisatie voor de Intellectuele Eigendom (artikel 3 van het ontwerp);
- de te Stockholm herziene tekst van het Verdrag van Parijs (artikel 2);
- de te Parijs herziene tekst van de Berner Conventie, aan de goedkeuring waarvan om hieronder nog uiteen te zetten redenen de voorkeur wordt gegeven boven die van de te Stockholm herziene tekst, en alleen voor wat betreft de bepalingen van administratieve aard (artikel 4).

Voor wat betreft de regelingen onder 2 zijn dat:

- de te Lissabon herziene tekst van het Verdrag van Parijs (artikel 1);
- de te Stockholm herziene tekst van het Verdrag van Parijs (artikel 2).

Voor een nadere uiteenzetting van de inhoud van de onder 1 vermelde regelingen zij verwezen naar onderdeel II, voor die van de onder 2 vermelde regelingen naar onderdeel III.

Ten aanzien van de onder 1 en 2 vermelde regelingen zijn de ondergetekenden van oordeel, dat de goedkeuring – en bekrachtiging – gewenst is. De regelingen betreffende de administratieve structuur houden – zoals uit de inleiding bij onderdeel 2 nog nader moge blijken – een meer aan de moderne inzichten aangepaste bestuursvorm van internationale organisaties in. De materiële bepalingen betreffende het recht op de industriële eigendom, zoals tot stand gekomen te Lissabon en Stockholm, houden een aantal correcties en aanpassingen aan nieuwe inzichten in, waarmee de ondergetekenden zich eveneens kunnen verenigen.

De goedkeuring betreft derhalve niet de onder 3 genoemde in Stockholm en Parijs tot stand gekomen materiële bepalingen betreffende het auteursrecht. Ingevolge artikel 28 van de Stockholmse en Parijse tekst van de Berner Conventie kan elk land bij de bekrachtiging of toetreding tot de desbetreffende Akte verklaren, dat deze bekrachtiging of toetreding niet geldt ten aanzien van bedoelde bepalingen; bij een latere verklaring kan dit voorbehoud worden opgeheven. De ondergetekenden hebben het voornemen te bevorderen, dat een dergelijk voorbehoud door het Koninkrijk wordt gemaakt, om in de volgende alinea uiteen te zetten redenen. Een dergelijke mogelijkheid van geclausuleerde bekrachtiging is in het verdragenrecht niet onbekend; bijzonder is hier wel, dat de onderhavige reserve betrekking kan hebben op het geheel van de materiële bepalingen, datgene dus wat de essentie van een verdrag pleegt te zijn. Een dergelijke constructie was noodzakelijk, omdat een spoedige inwerkingtreding van de bepalingen betreffende de administratieve structuur gewenst was – zij zijn inmiddels voor een aantal landen in werking getreden – en de bekrachtiging van zodanige bepalingen voor de meeste landen geen problemen geeft, terwijl aan de bekrachtiging van de bepalingen van materieel recht in de meeste landen een wijziging van de nationale wetgeving vooraf moet gaan. Alvorens tot opheffing van het genoemde voorbehoud betreffende de artikelen 1–21 van de Conventie en het Aanhangel bij de Conventie zal worden overgegaan, zal dit gedeelte van de Conventie uiteraard aan de Staten-Generaal ter uitdrukkelijke goedkeuring worden overgelegd.

De redenen voor de hierboven uiteengezette voorgenomen gedragslijn ten aanzien van de materiële bepalingen betreffende het auteursrecht zijn de volgende. De Stockholmse tekst van de Berner Conventie (1967) is in verband met de gebleken weerstanden tegen het daarbij behorende „Protocol betreffende de ontwikkelingslanden” vervangen door een nieuwe tekst, de Parijse tekst van de Berner Conventie (1971). Om die reden zal toetreding tot de – overigens door Nederland ook niet ondertekende – Stockholmse tekst niet aan de Staten-Generaal ter goedkeuring worden voorgelegd. Wel heeft de tweede ondergetekende aan de Adviescommissie voor het Auteursrecht een advies gevraagd over de vraag of het wenselijk is, dat Nederland de bepalingen van materieel auteursrecht van de Parijse tekst van de Berner Conventie (de artikelen 1–21 en het Aanhangel) bekrachtigt, en – indien deze vraag bevestigend wordt beantwoord – over de wetswijzigingen, die daarvoor noodzakelijk zijn. Op basis van dit advies zal de regering zo spoedig mogelijk een beslissing nemen over een in te dienen wetsontwerp tot goedkeuring van de betrokken tekst. Indien de Parijse tekst wordt goedgekeurd zal hiermee gepaard moeten gaan een wijziging van de Auteurswet 1912.

De vraag, of dan de goedkeuring van de bepalingen van materieel auteursrecht van de Parijse tekst van de Berner Conventie mede betrekking zal hebben op Suriname en de Nederlandse Antillen staat uiteraard aan deze landen ter beoordeling.

Gezien het feit, dat de materiële bepalingen van de Stockholmse tekst van de Berner Conventie niet voor goedkeuring in aanmerking komen, leek het de ondergetekenden gewenst ook niet de toetreding tot de administratieve bepalingen van die

tekst ter goedkeuring voor te leggen. Het ontwerp voorziet daarom in goedkeuring van de administratieve bepalingen van de *Parijse* tekst van de Berner Conventie, die overigens gelijkluidend zijn aan die van de Stockholmse tekst. Zoals hierboven al vermeld, voorziet, evenals de Stockholmse tekst, ook de Parijse tekst in de mogelijkheid van afzonderlijke ratificatie van materiële en administratieve bepalingen. In de toekomst, als ook de materiële bepalingen van de *Parijse tekst* zullen zijn goedgekeurd, zal dan deze tekst in zijn geheel voor Nederland verbindend kunnen zijn.

Het was ter wille van de duidelijkheid wellicht aantrekkelijk geweest de goedkeuring van de regelingen betreffende de administratieve structuur in een afzonderlijk wetsontwerp op te nemen en de materiële bepalingen betreffende het recht op de industriële eigendom in een ander wetsontwerp ter goedkeuring voor te leggen. Het betreft hier immers een duidelijk onderscheiden materie. Aangezien echter in de Stockholmse tekst van het Verdrag van Parijs regelingen van zowel de ene als de andere soort voorkomen en er geen aanleiding bestond, zoals bij de Berner Conventie, tot gedeeltelijke bekrachtiging van deze tekst, is de goedkeuring in één wetsontwerp geregeld.

Er is geruime tijd verlopen tussen de totstandkoming van de herziening te Lissabon van het Verdrag van Parijs (31 oktober 1958) en de indiening van het onderhavige ontwerp-Rijkswet tot goedkeuring daarvan. De reden daarvoor is met name gelegen in de omstandigheid, dat het te Lissabon opgenomen artikel *Squinquies* van het Verdrag van Parijs aan de Unielanden de verplichting oplegt tot bescherming van tekeningen en modellen van nijverheid, terwijl het eveneens nieuwe artikel 17, tweede lid, van genoemd verdrag bepaalt, dat de landen op het tijdstip van bekrachtiging in staat moeten zijn aan het verdrag uitvoering te geven. Eerst nu de goedkeuring van het Benelux-Verdrag met eenvormige wet inzake Tekeningen of Modellen is verkregen (*Stb.* 1973, 203), waardoor verwacht kan worden dat de daarin vervatte wettelijke regeling binnen afzienbare tijd van kracht zal zijn, kan derhalve de goedkeuring van de Akte van Lissabon worden bevorderd.

Men zou zich kunnen afvragen of het wel nodig is, dat het onderhavige ontwerp de goedkeuring van de Lissabonse tekst van het Verdrag van Parijs inhoudt, en dat die tekst te zijner tijd wordt bekrachtigd. De Stockholmse tekst van het Verdrag van Parijs omvat immers mede de te Lissabon aangebrachte wijzigingen. De ondergetekenden menen echter, dat goedkeuring en ratificatie van ook de Lissabonse tekst aanbeveling verdient, omdat anders, indien het Koninkrijk alleen partij zou zijn bij de Stockholmse tekst en niet bij de Lissabonse, vragen zouden kunnen rijzen over de verhouding tussen het Koninkrijk en landen, die wèl partij zijn bij de Lissabonse, maar niet bij de Stockholmse tekst. Weliswaar is in Stockholm getracht in artikel 27 van het Verdrag van Parijs een oplossing te vinden voor dit soort vragen, doch de gevonden formulering is geenszins duidelijk en bovendien niet verbindend voor niet bij de Akte van Stockholm partij zijnde landen. Het is voorts niet gebruikelijk, dat een schakel in de keten van herzieningsverdragen wordt overgeslagen, tenzij bezwaren tegen een bepaalde tekst bestaan, zoals bijvoorbeeld ten aanzien van de Stockholmse tekst van de Berner Conventie het geval is.

Ten aanzien van de goedkeuring van de te Stockholm tot stand gekomen teksten met betrekking tot de bijzondere Unies van Lid-Staten van de Unie van Parijs – voor zover Nederland lid van die Unies is – zij het volgende medegedeeld. De Aanvullende Akte bij de op 6 november 1925 te 's-Gravenhage gesloten Schikking betreffende het internationaal depot van tekeningen of modellen van nijverheid (*Trb.* 1969, 142 en *Trb.* 1970, 185) is door de Staten-Generaal reeds goedgekeurd tegelijk met het bovenvermelde Benelux-Verdrag met eenvormige wet inzake Tekeningen of Modellen (*Stb.* 1973, 203). Van de twee andere voor Nederland van belang zijnde verdragen, de herziene Schikking van Madrid betreffende de internationale inschrijving van merken (*Trb.* 1969, 143 en *Trb.* 1970, 186) en de herziene Overeenkomst van Nice betreffende internationale classificatie van de waren en diensten ten

behoefte van de inschrijving van merken (*Trb.* 1969, 141 en *Trb.* 1970, 184), zal overlegging aan de Staten-Generaal ter verkrijging van de stilzwijgende goedkeuring binnenkort worden bevorderd.

Voor een overzicht van voor het Koninkrijk van belang zijnde verdragen op het gebied van de intellectuele eigendom moge worden verwezen naar *Trb.* 1969, 145.

In navolgende onderdelen zullen eerst besproken worden de regelingen, die de nieuwe administratieve structuur op het gebied van de intellectuele eigendom betreffen, zoals die te Stockholm tot stand zijn gebracht. Vervolgens zullen de herzieningen van de materiële bepalingen van het Verdrag van Parijs, zoals die te Lissabon en te Stockholm zijn tot stand gekomen, worden behandeld.

II. De nieuwe administratieve structuur

a. Inleiding

Artikel 13 van het Verdrag van Parijs en artikel 21 van de Berner Conventie droegen het administratieve beheer (secretariaat) van de bij deze verdragen opgerichte Unies op aan een internationaal bureau. Formeel gaat het hier om afzonderlijke bureaus; sinds 1893 zijn zij in feite samengevoegd en bekend onder de naam Bureaux internationaux réunis pour la protection de la propriété intellectuelle (BIRPI), gevestigd te Genève. De BIRPI behartigen ook het secretariaat van de bijzondere Unies van lid-staten van de Unie van Parijs. Ingevolge bovengenoemde bepalingen waren de bureaus geplaatst onder het hoog gezag van de regering van de Zwitserse Bondsstaat, die de inrichting ervan regelt en op de werking toeziet.

Deze uit het eind van de vorige eeuw daterende regeling beantwoordt niet meer aan de behoeften van dit ogenblik, evenmin als aan de huidige inzichten omtrent de structuur van intergouvernementele organisaties. Deze behoeften en inzichten vragen, mede in verband met de toeneming van de activiteiten van de BIRPI, om passende organen van de lid-staten voor het administratieve toezicht, voor een snelle aanpassing van de financiële verplichtingen van de lid-staten aan de behoeften van de BIRPI, alsmede voor de onderlinge bespreking van de algemene politiek van de Unies. Bovendien werd behoefte gevoeld aan een betere coördinatie tussen de verschillende Unies.

Daarnaast is nog een andere factor van belang. Als gevolg van de dekolonisatie heeft men voor wat de bescherming van de industriële eigendom betreft het contact verloren met grote delen van de wereld in Azië en Afrika, terwijl in andere streken, zoals Latijns-Amerika, dit contact steeds onvoldoende is geweest. Daardoor bestaat het risico, dat de ontwikkeling van het recht van de intellectuele eigendom zich voor wat betreft deze gebieden gaat voltrekken buiten de Unies van Parijs en Bern om.

Deze twee factoren zijn bepalend voor de te Stockholm tot stand gekomen nieuwe structuur. Men heeft hier een – voor alle Unies vrijwel gelijklopende – herziening tot stand gebracht van de administratieve bepalingen in de op die Unies betrekking hebbende verdragen, waarbij de gang van zaken bij de betrokken Unie wordt bepaald door een voor elke Unie gecreëerd orgaan: de Algemene Vergadering van lid-staten met als uitvoerend orgaan (echter niet in de bijzondere Unies) een Uitvoerende Commissie. Voorts is bij een apart verdrag een alle Unies overkoepelende Organisatie voor de Intellectuele Eigendom (Organisation mondiale de la propriété intellectuelle, OMPI; World intellectual property organisation, WIPO) gecreëerd, die de administratieve samenwerking tussen de Unies zal bevorderen. Het daartoe bevoegde orgaan is de Algemene Vergadering van lid-staten van de OMPI, die tevens lid zijn van een van de Unies. Als eerste doelstelling van de OMPI is echter genoemd – beantwoordende aan de tweede hierboven vermelde factor – „de bevordering van de bescherming van de intellectuele eigendom in de wereld door onderlinge samenwerking van de Staten, eventueel met mede-

werking van andere internationale organisaties”. Het hiertoe geëigende orgaan is de Conferentie, waarin behalve de leden van de Algemene Vergadering ook lid-staten van de OMPI zitting hebben, die geen lid van een van de Unies zijn.

Een belangrijk element in deze hele opzet is de waarborging van de autonomie van de betrokken Unies, waarvoor in het bijzonder landen als Frankrijk en Italië zich hebben ingespannen. Aan de Algemene Vergaderingen van de Unies is de behandeling van alle aangelegenheden, die de handhaving en ontwikkeling van de betrokken Unie betreffen, overgelaten met het daaraan verbonden budgetrecht en toezicht op het secretariaat. Voor zover het aangelegenheden betreft aan alle Unies gemeen (coördinatie en toezicht op het gemeenschappelijk secretariaat) is de behandeling daarvan gelegd bij de uitsluitend uit lid-staten van de Unies bestaande Algemene Vergadering van de OMPI. De Conferentie, waarin ook niet lid-staten van de Unies zitting hebben, kan derhalve geen enkele rechtstreekse invloed op de gang van zaken in de Unies uitoefenen.

In de hierna volgende bespreking komt eerst het OMPI-verdrag aan de orde. Vervolgens komen de wijzigingen in het Verdrag van Parijs en de Berner Conventie ter sprake. Ter verduidelijking van een en ander is een organisatieschema als bijlage toegevoegd.

b. Het Verdrag tot oprichting van de Wereldorganisatie voor de Intellectuele Eigendom

Reeds uit de *considerans* blijkt het hierboven vermelde streven de volstreekte autonomie van de Unies te handhaven (*derde overweging*). Bij deze overwegingen sluit aan de doelstelling in *artikel 3*, welke zoals boven reeds vermeld in tweeën uiteenvalt. De eerste is de bevordering van de bescherming van de intellectuele eigendom in de wereld door onderlinge samenwerking van staten en internationale organisaties. Deze taak is in haar algemeenheid opgedragen aan de Conferentie, zoals blijkt uit *artikel 7*. De tweede doelstelling is de verzekering van de administratieve samenwerking tussen de Unies, waarvan de behartiging in handen is gelegd van de Algemene Vergadering, zoals blijkt uit *artikel 6*. Na *artikel 4*, dat de werkzaamheden ter verwezenlijking van de doelstellingen opsomt en voor zichzelf spreekt, bepaalt *artikel 5*, wie lid van de OMPI kunnen worden. Dit zijn in de eerste plaats de lid-staten van de Unies van Parijs en Bern, maar ook iedere staat die geen lid-staat van een van deze Unies is, maar die wel hetzij lid is van de Verenigde Naties, van een der gespecialiseerde organisaties daarvan, van de Internationale Organisatie voor Atoomenergie, of partij is bij het Statuut van het Internationaal Gerechtshof, hetzij als lid is uitgenodigd door de Algemene Vergadering. Dit opent de deur voor in het bijzonder de ontwikkelingslanden, die menen nog niet de verplichtingen van de Unieverdragen op zich te kunnen nemen, en dat is ook juist de bedoeling van het verdrag. De Conferentie wil een forum zijn, waarin met deze landen van gedachten kan worden gewisseld over de bescherming van de intellectuele eigendom in de ruime zin des woords.

Deze leden-niet-Unielanden zullen dus zitting in de Conferentie hebben, maar de bevoegdheden van dit orgaan zijn beperkt (*artikel 7*). Behalve dat het dient als forum in de bovenomschreven zin beslist het over het programma en de begroting van technisch-juridische bijstand aan ontwikkelingslanden. Deze bevoegdheid wordt echter feitelijk beperkt door de regeling van de financiële middelen van de organisatie, waaruit een en ander moet worden betaald, in *artikel 11*, derde lid, onder *b*. Deze middelen bestaan namelijk, behalve uit de waarschijnlijk betrekkelijk kleine bijdragen van de niet-Unielanden, in hoofdzaak uit vrijwillige bijdragen van de Unies.

Belangrijker bevoegdheden heeft de Algemene Vergadering (*artikel 6*), bestaande uit lid-staten van de OMPI, die tevens lid zijn van een van de Unies. Haar belangrijkste bevoegdheid is de vaststelling van de driejaarlijkse begroting van de aan de Unies gemeenschappelijke secretariaatskosten. Het ontbreken van een dergelijk coördinerend orgaan heeft in het verleden

bij de vaststelling van de gemeenschappelijke kosten wel aanleiding gegeven tot moeilijkheden. De hierbedoelde kosten worden ingevolge artikel 11, tweede lid, in hoofdzaak gefinancierd door de bijdragen van de Unies, die echter hier verplicht zijn tot die bijdragen, en wel in de mate waarin de gemeenschappelijke uitgaven worden verricht in het belang van de betrokken Unie. Verder benoemt de Algemene Vergadering de Directeur-Generaal, geeft hem richtlijnen, hecht haar goedkeuring aan administratieve regelingen, aangegaan ter uitvoering van internationale overeenkomsten, en vervult andere taken van algemene aard. Vermeld dient nog te worden, dat ingevolge het *eerste lid, onder g*, voor de benoeming van de Directeur-Generaal, voor de goedkeuring van genoemde administratieve regelingen en voor de verplaatsing van de zetel (*artikel 10*) ook de goedkeuring van de Algemene Vergaderingen van de Unies van Parijs en Bern vereist is, wederom een voorbeeld van de zorg voor de autonomie van de Unies.

De twee hoofdorganen, Conferentie en Algemene Vergadering, zijn te groot om vaak bijeen te komen. Het Verdrag voorziet in gelijktijdige bijeenkomsten eens in de drie jaar (artikelen 6, vierde lid, en 7, vierde lid). Voor het meer gedetailleerde werk is in een uitvoerend orgaan voorzien, de Coördinatiecommissie (*artikel 8*), die jaarlijks bijeenkomt en die is samengesteld uit de leden van de – hierna nog te bespreken – Uitvoerende Commissies van de Unies van Parijs en Bern, zomede, indien het gaat om vraagstukken die de Conferentie raken, uit vertegenwoordigers van een kwart der leden-niet-Unielanden. Haar taak bestaat onder andere uit het opstellen van een ontwerp-programma en ontwerp-begroting voor de Conferentie, het zich uitspreken – binnen het raam van de driejaarlijkse begrotingen, die door Algemene Vergadering en Conferentie zijn vastgesteld, en het driejaarlijkse programma van de Conferentie – over de overeenkomstige jaarlijkse begrotingen en programma's, het opstellen van de kandidatuur voor de Directeur-Generaal en – belangrijk – het benoemen bij tussentijdse vacature van een Directeur-Generaal ad interim. Verder is ingevolge artikel 9, zevende lid, de benoeming van de Plaatsvervangende Directeuren-Generaal en de vaststelling van het personeelsstatuut aan haar goedkeuring onderworpen.

De Algemene Vergadering en de Conferentie beslissen bij gekwalificeerde meerderheid van stemmen. In het algemeen is dat een twee derde meerderheid (artikel 6, derde lid, onder *d*; artikel 7, derde lid, onder *c*); een zwaardere meerderheid is voor de Algemene Vergadering voorzien in artikel 6, derde lid, onder *e* (drie vierde) en *f* (negen tiende). Het quorum voor de Conferentie is een derde van de lid-staten, het quorum voor de Algemene Vergadering is de helft der lid-staten, welke eis wel eens tot ernstige moeilijkheden zou kunnen leiden. Aangezien enkele staten zeer veel belang aan deze regeling hechten, is uiteindelijk een regeling tot stand gekomen, waarbij het officiële quorum de helft is, maar besluiten, genomen in aanwezigheid van minder dan de helft doch minstens één derde van het aantal lid-staten, niet zonder meer ongeldig zijn; zij kunnen door schriftelijke instemming achteraf van een voldoende aantal niet aanwezige landen geldig worden (artikel 6, derde lid, onder *c*). Een soortgelijk systeem geldt ook voor de Algemene Vergaderingen van de Unies. De coördinatiecommissie tenslotte beslist bij eenvoudige meerderheid, met een quorum van de helft van het aantal leden (artikel 6, vijfde en zesde lid). Een bijzonderheid is nog de regeling in het zesde lid, onder *b*, dat waarborgt, dat bij een geringe meerderheid de lid-staten van de ene Unie die van de andere Unie niet kunnen overvleugelen.

In *artikel 9* is voor het Internationaal Bureau thans een meer bevreemdende statutaire regeling opgenomen. Het Internationale Bureau treedt op als secretariaat van de OMPI; in de de Unies betreffende verdragen is een overeenkomstige bepaling opgenomen (artikel 15 Verdrag van Parijs; artikel 24 Berner Conventie). Het wordt geleid door een Directeur-Generaal, bijgestaan door twee of meer Plaatsvervangende

Directeuren-Generaal. Hij is de hoogste functionaris van de OMPI en vertegenwoordigt haar. Aldus is de directeur van de BIRPI verheven tot directeur-generaal van de OMPI, hetgeen de bedoeling onderstreept van de OMPI om te gaan staan naast andere gespecialiseerde wereldorganisaties, die in het kader van de Verenigde Naties zijn opgericht.

In het voorgaande is reeds de eigenaardigheid in *artikel 11* van de gescheiden begrotingen vermeld. Het vierde lid bevat een regeling voor de bijdragen van niet-Unielanden volgens een classesysteem, dat overeenkomt met de lagere klassen van het Verdrag van Parijs en de Berner Conventie. Zoals vermeld is er verder alleen een vrijwillige bijdrage van de Unies; de Unielanden zelf betalen geen contributie. Dit vergemakkelijkt voor de Unielanden de deelname aan het onderhavige verdrag, hetgeen wenselijk is, omdat voor het goed functioneren van het geheel het nodig is, dat, indien een land partij wordt bij een Unieverdrag, het tevens partij wordt bij het onderhavige verdrag.

Deze band tussen het onderhavige verdrag en de Unieverdragen blijkt verder uit *artikel 14, tweede lid*, waaruit blijkt dat een Unieland alleen partij bij het onderhavige verdrag kan worden, indien het tevens partij is bij (de administratieve bepalingen van) de Akte van Stockholm van het Verdrag van Parijs of de Berner Conventie. Omgekeerd is het wel mogelijk partij te zijn bij de Stockholmse Akte van het Verdrag van Parijs of de Berner Conventie zonder lid te zijn van het onderhavige verdrag, maar, zoals reeds betoogd, wegens de afwezigheid van financiële verplichtingen is daartoe weinig aanleiding.

Hierbij moge nog worden opgemerkt, dat de verwijzing in artikel 14 naar de Akte van Stockholm van de Berner Conventie een probleem heeft opgeleverd bij de recente herziening te Parijs van de Berner Conventie en wel met betrekking tot die landen, die de Akte van Stockholm zullen „overslaan” en de Akte van Parijs zullen aanvaarden, of die door toetreding tot de Akte van Parijs nieuw lid van de Unie zullen worden. Daartoe is in een nieuw artikel 28bis van de Akte van Parijs van de Berner Conventie bepaald, dat bekrachtiging van of toetreding tot de Akte van Parijs voor de toepassing van artikel 14, tweede lid, van het Verdrag tot oprichting van de Wereldorganisatie „geldt” als bekrachtiging van of toetreding tot de Akte van Stockholm.

Uit *artikel 17* blijkt, dat het verdrag gewijzigd kan worden door de Conferentie, bij eenvoudige meerderheid van stemmen. Moge deze meerderheid gering lijken, in werkelijkheid is de procedure niet zo licht, omdat de Conferentie alleen kan beslissen over wijzigingsvoorstellen, die tevoren door de Algemene Vergaderingen van beide Unies zijn aanvaard (twee derde meerderheid). De wijzigingen worden van kracht nadat zij door drie vierde van de leden zijn aanvaard, met dien verstande dat wijzigingen, die de financiële verplichtingen van de lid-staten verzwaren, slechts die staten binden die ze hebben aanvaard.

Uit *artikel 21, tweede lid*, blijkt ten slotte, dat de staten, die lid zijn van een van de Unies, doch nog geen partij bij het onderhavige verdrag zijn geworden, gedurende vijf jaren na het tijdstip van inwerkingtreding van het verdrag dezelfde rechten kunnen uitoefenen als waren zij reeds partij. Overeenkomstige bepalingen zijn in de Unieverdragen opgenomen (artikel 30 Verdrag van Parijs, artikel 38 Berner Conventie). Het Koninkrijk der Nederlanden heeft van dit recht gebruik gemaakt en de voorgescreven kennisgeving op 11 september 1970 verricht.

Het verdrag is ingevolge artikel 15, eerste lid, op 26 april 1970 in werking getreden tussen staten die het voordien hadden bekrachtigd of er toe waren toegetreden

c. De administratieve structuur der Unies van Parijs en Bern

De hier te bespreken bepalingen zijn de artikelen 13 en vlg. van het Verdrag van Parijs en 22 en vlg. van de Berner Conventie.

Artikel 13 (Parijs) en *artikel 22* (Bern) omschrijven aard en bevoegdheden van de Algemene Vergadering. Alleen de Staten, die partij zijn bij de Akte van Stockholm (voor de Berner Conventie: ook Akte van Parijs), zijn er lid van; de overige lid-staten van de Unie kunnen als waarnemers aan de vergaderingen deelnemen (zesde lid), evenwel zonder stemrecht. Gewezen zij nog op de hierboven vermelde overgangsregeling, dat gedurende vijf jaar na de inwerkingtreding Staten rechten kunnen uitoefenen als waren zij volledig partij (*artikel 30*, Parijs, *artikel 38*, Bern).

Uit de in het *tweede lid* opgenomen lijst van bevoegdheden blijkt, dat de Algemene Vergadering een beslissende rol speelt voor wat betreft het beleid van de Unie, het toezicht op de Directeur-Generaal en het vaststellen van het budget. Melding kan nog worden gemaakt van het bepaalde onder xiii, waar de Algemene Vergadering de rechten kan uitoefenen, toegekend door het OMPI-verdrag, evenwel onder het voorbehoud, dat zij die aanvaardt, ook hier weer een voorbeeld van de nauwgezette zorg voor de soevereiniteit van de Unies.

Ten aanzien van het *derde en vijfde lid* (alleen in het Verdrag van Parijs) kan nog het volgende worden opgemerkt. De landen van de Organisation Africaine et Malgache pour la Propriété Industrielle (OAMPI) hadden ten aanzien van het Verdrag van Parijs voorgesteld, dat een afgevaardigde ook een groep van landen zou kunnen vertegenwoordigen. Tussen enerzijds het schrikbeeld van een afgevaardigde, die met tien of meer stemmen de vergadering zou beheersen en anderzijds de wens zoveel mogelijk aan de wel gerechtvaardigde wensen van de ontwikkelingslanden tegemoet te komen is het compromis gevonden, dat in het Verdrag van Parijs in het *derde lid*, onder *b*, en in het *vijfde lid*, onder *b*, is neergelegd: een afgevaardigde kan als vertegenwoordiger van een groep landen, die een gemeenschappelijke dienst voor de industriële eigendom hebben, meerdere landen vertegenwoordigen; hij kan echter maar één extra stem uitbrengen. De bewoordingen van deze regeling maken het overigens mogelijk, dat ook de Benelux hiervan gebruik zou maken.

De regeling betreffende het quorum in het *vierde lid* (Parijs) en *derde lid* (Bern), is dezelfde als hierboven bij de OMPI besproken: de moeilijk te hanteren eis, dat de helft van de lid-staten aanwezig moet zijn, wordt door de mogelijkheid van een schriftelijke instemming achteraf wat verzacht. Evenals bij de Algemene Vergadering van de OMPI wordt een twee-derde meerderheid voor de besluiten geëist.

In het *zevende lid* (Parijs) en *vierde lid* (Bern) is vastgelegd, dat de Algemene Vergadering eens in de drie jaar zitting houdt en wel in dezelfde periode en te zelfder plaatse als de Algemene Vergadering van de OMPI.

Ook hier is het meer gedetailleerde werk overgelaten aan de Uitvoerende Commissie (*artikel 14* Parijs, *artikel 23* Bern). Bij de keuze van de landen, die daarvan deel zullen uitmaken, tot ten hoogste een-vierde der leden van de Unie, moet rekening worden gehouden met een billijke geografische verdeling (*derde en vierde lid*) en met het vereiste, dat ook landen, die partij zijn bij een bijzondere Unie, in de Commissie voorkomen. Deze bepaling zou zich overigens wel eens slecht kunnen verdragen met de regel in het *vijfde lid*, dat ten hoogste tweederde van de zittende leden herkiesbaar is. Het land van de zetel heeft amtsshalve zitting in de Commissie (*tweede lid*). Uit de in het *zesde lid* omschreven taakomschrijving blijkt, dat de Commissie zich jaarlijks zal uitspreken over de gestie van het Bureau; het kan echter aan het Bureau geen aanwijzingen geven, dit kan slechts de Algemene Vergadering. Niettemin is het allerminst uitgesloten te achten, dat de Commissie zich tot het praktisch belangrijkste orgaan der Unie opwerkt. De Commissie beslist steeds met eenvoudige meerderheid (*achtste lid*).

Ook de Uitvoerende Commissie is steeds verplicht te voren kennis te nemen van een eventueel advies van de Coördinatie Commissie van de OMPI.

Artikel 15 (Parijs) en *artikel 24* (Bern) geven thans een duidelijker omschrijving van de status en taken van het

Internationaal Bureau. De Directeur-Generaal is de hoogste functionaris van de Unie en haar vertegenwoordiger (eerste lid, onder *c*). De voorbereiding van diplomatieke conferenties ter herziening van de Conventie berust voortaan bij uitsluiting bij het Bureau (zevende lid); de taak van het ontvangende land is derhalve aanmerkelijk verlicht, zij het ook tevens in betekenis verminderd.

Zeer belangrijk is de in *artikel 16* (Parijs) en *artikel 25* (Bern) vervatte nieuwe regeling van de begroting der Unie. Daaruit blijkt namelijk, dat de rol van het beruchte „plafond” der uitgaven is uitgespeeld. Voortaan fungeert als plafond der uitgaven en daarmee als basis voor de contributies der landen uitsluitend het eindcijfer der door de Algemene Vergadering vastgestelde begroting.

De begroting bevat drie soorten uitgaven: eigen uitgaven, aandeel in de gemeenschappelijke uitgaven van de Unies en de bijdrage aan de Wereldorganisatie. In de tweede soort ligt een, hopelijk slechts theoretische, bron van moeilijkheden.

De gemeenschappelijke uitgaven worden in het eerste lid, onder *c*, gedefinieerd als die uitgaven, welke niet uitsluitend ten laste van de betrokken Unie komen, maar tevens van een of meer van de andere Unies; het aandeel der Unie in die uitgaven is evenredig aan het belang dat zij daarbij heeft. De vraag, wie bepaalt of een uitgave mede aan verschillende Unies wordt toegerekend, vindt een antwoord in het OMPI-verdrag: aangezien de Algemene Vergadering van deze Organisatie als coördinatie-orgaan de begroting van gemeenschappelijke uitgaven van de Unies opstelt, mag men aannemen dat zij bepaalt, wat dergelijke uitgaven zijn. De beantwoording van de vraag, hoe groot het belang en dus het aandeel van elk der Unies bij de bedoelde uitgaven is, blijft echter voorbehouden aan de Algemene Vergaderingen der Unies zelf, hetgeen een bron van moeilijkheden kan vormen.

Het is overigens wel begrijpelijk, waarom men zich aan dit hete hangijzer niet heeft willen branden. Maar men kan slechts hopen, dat het feit, dat de meeste invloedrijke landen zowel van Parijs als van Bern lid zijn, het ontstaan van onoplosbare moeilijkheden zal verhinderen.

Blijkens het *tweede lid* is de Algemene Vergadering verplicht bij de vaststelling der begroting rekening te houden met de vereiste coördinatie met de begrotingen der andere Unies.

Bij de behandeling van het *derde lid*, dat de inkomsten der Unie opsomt, is nog een voorstel gedaan om de mogelijkheid te openen door bemiddeling der nationale diensten een taks te heffen voor elke inroeping van het prioriteitsrecht. Gedacht werd aan een bedrag van enkele Zwitserse francs. Nadat enkele voor- en tegenstanders zich hadden doen horen, is de behandeling op voorstel van Nederland aangehouden tot een volgende herzieningsconferentie.

Op te merken valt voorts, dat blijkens het *vierde lid* aan de bestaande zes klassen voor de bepaling van de contributies der landen nog een klasse VII is toegevoegd, uiteraard speciaal bedoeld voor de ontwikkelingslanden.

De contributies zijn voortaan vooraf verschuldigd en niet zoals thans ruim achteraf. Of deze inhaalmanoeuvre geen budgettaire moeilijkheden in sommige landen kweekt, moet nog worden afgewacht; het relatief geringe bedrag der contributies zal, naar de ervaring leert, zodanige moeilijkheden niet gauw opleveren. Ingevoerd is de sanctie van verlies van het stemrecht bij langdurige niet-betaling der contributie.

Om de thans, bij de verminderde betekenis van de rol van het land waar de Unie zetelt, minder aanvaardbare geldschieftersfunctie van dat land op te heffen wordt een operationeel fonds ingesteld; dit moet door een éénmalige bijdrage der Unielanden worden gevoed (*zesde lid*). Ook bij deze nieuwe uitgave zijn budgettaire moeilijkheden niet uitgesloten. Het land van de zetel der Unie behoudt overigens nog een taak, ingeval ondanks het operationeel fonds somtijds toch voorschotten nodig blijken; in verband daarmee heeft dat land een zetel ex officio in de Uitvoerende Commissie (*zevende lid*).

Een belangrijke vereenvoudiging van latere herzieningen der conventie is in *artikel 17* (Parijs) en *artikel 26* (Bern) opgeno-

men. Een dergelijke herziening der structuurbepalingen, d.w.z. de artikelen 13–17, onderscheidenlijk 22–26, kan voortaan geschieden door besluit der Algemene Vergadering; in het algemeen met een gekwalificeerde meerderheid van drie-vierde, doch voor het over de Algemene Vergadering handelende artikel 13 (Parijs) en 22 (Bern) van vier-vijfde der uitgebrachte stemmen.

Het besluit der Algemene Vergadering tot herziening van de artikelen 13–17 (onderscheidenlijk 22–26) is echter nog niet zonder meer geldig; nodig is nog schriftelijke aanvaarding door drie-vierde van de lid-staten (derde lid).

Als het besluit vergroting van de financiële verplichtingen der Unielanden meebrengt, bindt dat slechts de landen die het hebben aanvaard. Een voorzichtige bepaling, die echter veel aan betekenis verliest door het feit, dat een soortgelijke regeling niet geldt voor een met twee-derde der uitgebrachte stemmen vastgestelde begroting, die evenzeer de financiële verplichtingen der Unielanden kan vergroten.

Bij *artikel 18* (Parijs) en *artikel 27* (Bern) over de herziening van de materiële bepalingen der conventie, kan nog het volgende worden opgemerkt. In Stockholm werd voorgesteld, waarschijnlijk met onschuldige redactionele bedoelingen, om de formule: herzieningen tot vervolmaking van het stelsel der Unie, te vervangen door: herzieningen tot vervolmaking van de in het stelsel van de Unie gegeven bescherming. Hier-tegen is echter met name door Nederland bezwaar gemaakt, omdat de nieuwe formule te veel voet zou geven aan het streven die bescherming steeds maar te versterken zonder daarbij voldoende rekening te houden met de aan ieder monopolistisch recht inherente bezwaren voor het algemeen belang. Men heeft toen maar van wijziging afgezien. Een voorstel om te bepalen, dat de herzieningsconferenties steeds in Genève zullen worden gehouden, is aangehouden tot een volgende herzieningsconferentie.

In *artikel 20* (Parijs) wordt in de mogelijkheid voorzien bij de bekrachtiging of toetreding te verklaren, dat deze niet geldt hetzij voor de materiële bepalingen, hetzij voor de administratieve bepalingen in de verdragen. In het overeenkomstige *artikel 28* (Bern; Parijse tekst) is alleen voorzien in uitsluiting van de toepasselijkheid van de materiële bepalingen. Een regeling inderdaad, die beter aansluit bij de werkelijkheid dan de in de Stockholmse teksten neergelegde keuzemogelijkheid. Van de mogelijkheid, voorzien in artikel 28, zal Nederland gebruik maken, door bij de bekrachtiging te verklaren, dat deze niet geldt ten aanzien van de artikelen 1–21 van de Conventie en van het Aanhangsel.

Een nieuw *artikel 29bis* (Bern; Parijse tekst) was nodig om te bewerkstelligen, dat Staten, die wèl de Akte van Parijs van de Berner Conventie zouden bekrachtigen of daartoe zouden toetreden, maar niet de Akte van Stockholm, lid van de Wereldorganisatie zouden kunnen worden. De (te) beperkte tekst van artikel 14 van het Verdrag tot oprichting van de Wereldorganisatie was de oorzaak van het probleem.

Van belang is nog het bepaalde in *artikel 23* (Parijs) en *artikel 34* (Bern) volgens hetwelk na inwerkingtreding van de Akte in haar geheel – hetgeen voor het Verdrag van Parijs op 19 mei 1970 heeft plaatsgevonden (de Akte van Stockholm van de Berner Conventie is alleen voor wat de administratieve bepalingen betreft op 26 april 1970 in werking getreden) – een land niet meer kan toetreden tot vroegere akten van het verdrag. De vraag, wat dan de relaties zijn tussen een land, dat alleen partij is bij de Akte van Stockholm en de Unielanden, die bij die akte nog niet partij zijn, wordt geregeld in *artikel 27, derde lid* (Parijs) en *artikel 32, tweede lid* (Bern). Of hiermede alle vragen kunnen worden opgelost is aan twijfel onderhevig; de tekst representeert een compromis na een uiterst verwarringwekkende discussie.

Artikel 28 (Parijs) en *artikel 33* (Bern) bevatten een regeling voor geschillen over de uitlegging of toepassing van het verdrag, over welke geschillen, tenzij een andere wijze van beslechting wordt overeengekomen, het Internationale Gerechtshof beslist. Een bepaling overeenkomstig het eerste lid kwam reeds als *artikel 27bis* voor in de te Brussel op 26 juni

1948 herziene tekst van de Berner Conventie en vormde een van de grote struikelblokken voor sommige landen om die tekst te ratificeren of daartoe toe te treden. Dat men uiteindelijk met het opnemen van deze bepaling, waarvoor Nederland zich veel moeite heeft getroost, akkoord is gegaan, is het gevolg van de toevoeging van een tweede lid, dat toelaat, dat bij bekrachtiging of toetreding de toepassing van het artikel wordt uitgesloten. Gehoopt mag worden, dat niet al te veel landen aldus zullen doen blijken afkerig te zijn van een verplichte jurisdictie van het Internationaal Gerechtshof.

In *artikel 30* (Parijs) en *artikel 38* (Bern) is de hierboven bij het OMPI-verdrag reeds besproken overgangsregeling opgenomen om gedurende vijf jaar na de inwerkingtreding rechten te doen gelden als ware men partij. De in het artikel voorgeschreven kennisgeving heeft het Koninkrijk der Nederlanden op 11 september 1970 verricht.

III. Materiële herziening Verdrag van Parijs

a. Lissabonse tekst

De herziening van Lissabon heeft geen principiële veranderingen teweeg gebracht; de voorstellen die wel van principiële aard waren, zoals bijv. het opnemen van de verplichting chemische produkten als zodanig te beschermen, onafhankelijk van hun bereidingswijze, konden geen unanieme instemming verkrijgen. Het is daarom niet goed mogelijk deze herziening in grote lijnen te schetsen en dan eventuele details te geven. In het onderstaande zullen de nieuwe bepalingen in de volgorde, waarin zij in de tekst voorkomen, worden besproken.

Voorrang

In artikel 4, dat het voorrangrecht regelt, zijn een aantal veranderingen aangebracht, die ten doel hebben gehad te voorkomen, dat in de verschillende landen aan dit artikel een verschillende uitleg wordt gegeven.

Zo is in *artikel 4, letter A, tweede lid*, dat bepaalt welke handeling het recht van voorrang schept, namelijk de indiening van een regelmatig nationaal depot overeenkomstig de „binnenlandse wet” of „internationale verdragen”, duidelijk gemaakt, dat wet in materiële zin moet worden verstaan (Lissabonse tekst „nationale wetgeving”) en dat de verdragen zowel bilateraal als multilateraal kunnen zijn. Voorts is het begrip „regelmatig” nationaal depot nader gedefinieerd in een nieuw *artikel 4, letter A, derde lid*. Daarvoor is alleen nodig dat het depot aan zodanige, in het desbetreffende land geldende, vereisten heeft voldaan, dat de aanvraag aldaar datum kon verkrijgen, terwijl niet meer van belang is of de aanvraag daarna afgewezen of ingetrokken is.

Aan *artikel 4, letter C*, is een *vierde lid* toegevoegd, dat in een behoefte van de praktijk voorziet in zoverre het de regel (artikel 4, letter C, tweede lid), dat het recht van voorrang slechts kan berusten op een „eerste aanvraag”, verzwakt. Ingevolge het nieuwe vierde lid zal het mogelijk zijn deze „eerste aanvraag” volledig te vervangen door een latere aanvraag, die dan als grondslag voor het recht van voorrang kan dienen. mits op de dag van indiening van de latere aanvraag de eerste volledig is verdwenen. Deze bepaling is van belang voor het herstel van fouten en vergissingen en tot het verkrijgen van een beter recht, indien na de eerste indiening de daaraan ten grondslag liggende conceptie is veranderd.

Aan *artikel 4, letter D, vijfde lid*, is een nieuwe zin toegevoegd, volgens hetwelk bij het inroepen van het recht van voorrang het nummer van het eerste depot moet worden medegedeeld. Hiermede is beoogd het nazoeken van de „stamboom” van in verschillende landen met erkenning van voorrang verleende octrooien voor dezelfde uitvinding te vergemakkelijken. Het voorschrift is geplaatst in het vijfde lid en men heeft aan het niet voldoen daaraan dus niet de sancties, bedoeld in het vierde lid (mogelijk verval van het recht van voorrang) willen verbinden.

De nieuwe redactie van *artikel 4, letter F*, geeft een verbeterde regeling voor het inroepen van meer dan een voorrang. Ook is een regeling opgenomen voor het geval, dat een aanvraag, waarvoor voorrang wordt ingeroepen, elementen bevat, die in de eerste aanvraag niet voorkwamen.

In *artikel 4, letter G*, is een nieuw *tweede lid* opgenomen, dat naast de reeds in het eerste lid geregelde bevoegdheid tot het indienen van afgesplitste aanvragen, indien het vooronderzoek heeft uitgewezen, dat de oorspronkelijke aanvraag betrekking heeft op meer dan een uitvinding, aan de aanvrager ook de bevoegdheid geeft tot een dergelijke splitsing op eigen initiatief, zulks op voorwaarden, die elk Unieland kan bepalen. Aldus is tegemoetgekomen aan het bezwaar, dat de oorspronkelijke tekst landen zonder vooronderzoek de mogelijkheid gaf splitsing van de aanvraag te weigeren, omdat daar immers de complexiteit niet formeel wordt vastgesteld.

De wijzigingen met betrekking tot de voorrang zijn duidelijk voortgekomen uit behoeften ten aanzien van het octrooirecht. Zij zullen echter in vele gevallen ook voor het merkenrecht en het recht inzake tekeningen of modellen van belang kunnen zijn.

Ongeoorloofde van octrooien

Een nieuw *artikel 4 quater*, aan Nederlands initiatief ontsproten, verbiedt een octrooi te weigeren of nietig te verklaren op de grond, dat de verkoop van het geoctrooierde voortbrengsel uit hoofde van de nationale wet onderworpen is aan belemmeringen of beperkingen. Hierbij valt te denken aan staatsmonopolies of het niet-beantwoorden van het produkt aan kwaliteits- of veiligheidsvoorschriften. De octrooiverlening geeft op zichzelf geen recht op toepassing van het octrooi, en daarom behoort de verlening niet te worden belet door verbodsvoorschriften ten aanzien van het produkt, welke voorschriften immers na de octrooiverlening nog kunnen worden gewijzigd of ingetrokken, wellicht juist door de gebleken nieuwe ontwikkelingen in de techniek.

Misbruik van octrooien

In *artikel 5, letter A, tweede lid*, is de mogelijkheid voor de Unielanden om op misbruik van het octrooi de sanctie van het verval te stellen, verder beperkt. De Londense tekst bepaalde dat, om misbruik van octrooi te voorkomen, de Unielanden het recht hadden „wettelijke maatregelen” te treffen, zonder deze maatregelen te definiëren. De nieuwe bepaling maakt duidelijk, dat deze wettelijke bepalingen moeten voorzien in de verlening van dwanglicenties. Het *derde lid* is hoofdzakelijk redactioneel gewijzigd en bevat vrijwel alle bepalingen inzake verval van octrooi, die vroeger in het derde en vierde lid voorkwamen. De tekst van het *vierde lid* heeft nu duidelijk alleen betrekking op het verlenen van dwanglicenties ingeval van niet- of onvoldoende exploitatie van het octrooi. Het lid bevat een bevredigender regeling van de termijn, binnen welke de dwanglicentie in deze gevallen niet gevraagd kan worden, nl. drie jaar na octrooiverlening (Londense tekst) of vier jaar na indiening van de aanvraag, waarbij de langste termijn geldt. De dwanglicenties mogen niet exclusief gegeven worden en mogen alleen overdraagbaar zijn met het gedeelte van het bedrijf, dat de licentie uitoefent.

Uitstel van betaling

Artikel 5bis in de Londense tekst schreef in het eerste lid een termijn van uitstel voor van ten minste drie maanden voor de voldoening van taksen voor het behoud van rechten van industriële eigendom, waarnaast in het tweede lid de Unielanden zich verbonden om speciaal voor octrooien hetzij deze termijn op zes maanden te brengen, hetzij in het herstel van door niet-betaling vervallen octrooien te voorzien. Het verschil tussen beide systemen is hierin gelegen, dat slechts bij toepassing van het eerstgenoemde het octrooi van kracht blijft in de

interimperiode. Tegen het systeem van herstel van rechten zijn bezwaren geuit, daar de rechtszekerheid van derden in het gedrang kan komen.

Het genoemde alternatief is thans vervallen. In het eerste lid is thans, voor alle rechten van industriële eigendom, de termijn van uitstel van drie op zes maanden gebracht. De mogelijkheid is opengelaten om het systeem van herstel van rechten additioneel toe te passen (*tweede lid*).

Octrooien op werkwijzen

Een nieuw *artikel 5 quater* legt de in vrijwel alle Unielanden erkende regel vast, dat de houder van een werkwijze-octrooi tegen import van volgens deze werkwijze vervaardigde voortbrengselen dezelfde rechten heeft als tegen dergelijke in het eigen land vervaardigde voortbrengselen.

Tekeningen en modellen

Een voor Nederland belangrijke bepaling is *artikel 5 quinquies*, dat alle Unielanden de verplichting oplegt tot bescherming van tekeningen en modellen van nijverheid. Een bepaling, die, evenals het hierna te bespreken artikel 6 sexies betreffende de dienstmerken, uit systematisch oogpunt nogal wonderlijk aandoet, omdat het Verdrag met betrekking tot de veel belangrijker vormen van industriële eigendom, de octrooien en merken, geen uitdrukkelijke verplichting tot bescherming inhoudt. Dat men het nodig vond deze bepaling juist ten aanzien van tekeningen en modellen op te nemen vindt zijn oorzaak in het feit, dat juist ten aanzien daarvan de bescherming in sommige Unielanden te wensen overliet of – zoals in Nederland – in het geheel niet bestond. Het is ook deze bepaling, waaraan Nederland ingevolge *artikel 17, tweede lid*, op het ogenblik van nederlegging van de akte van bekrachtiging uitvoering moet kunnen geven, die ertoe heeft geleid, dat de ondergetekenden eerst thans, nu het Benelux-Verdrag met eenvormige wet inzake Tekeningen of Modellen is goedgekeurd (*Stb.* 1973, 203), de goedkeuring van het onderhavige verdrag kunnen bevorderen.

Merkenrechtelijke bepalingen

De tot dusver in artikel 6 voorkomende „telle-quelle-regel”, inhoudende, dat een merk, dat op regelmatige wijze in het land van oorsprong is ingeschreven, „als zodanig” (telle-quelle) in de andere Unielanden tot het depot zal worden toegelaten en beschermd, behoudens bepaalde weigeringsgronden, heeft tot een groot aantal controversen en misvattingen geleid. Deze regel is nl. slechts toepasselijk, indien een merk in strijd is met de nationale wet van een land, waar het wordt gedeponneerd of ingeschreven. In de praktijk is niet altijd even duidelijk geweest, dat deze regel alleen toepassing vindt in het vorenomschreven uitzonderingsgeval. Met name is in sommige landen wel eens de eis gesteld, dat in alle gevallen, dus ook buiten het uitzonderingsgeval, een merk moet zijn gedeponneerd, ingeschreven of vernieuwd in het land van oorsprong.

In Lissabon is in deze materie enige verduidelijking gebracht. In een nieuw *artikel 6* zijn nu enige hoofdregels van internationaal merkenrecht neergelegd, die op het telle-quelle-regime geen betrekking hebben; in een nieuw *artikel 6 quinquies* is nu het telle-quelle-regime, met een aantal verbeteringen, opgenomen.

In *artikel 6, eerste lid*, is het principe neergelegd, dat ieder Unieland vrij is in zijn nationale wet de voorwaarden voor het depot en de inschrijving van merken vast te stellen. Nochtans kan daarbij, zoals reeds opgemerkt, niet worden geëist (*tweede lid*), dat een merk is gedeponneerd, ingeschreven of vernieuwd in het land van oorsprong.

Het *derde lid* houdt in, dat een eenmaal verkregen merkeninschrijving in één van de Unielanden onafhankelijk is van inschrijvingen in andere Unielanden, inclusief het land van oorsprong. Hier moet worden aangetekend, dat voor *internationale* inschrijvingen ingevolge de Schikking van Madrid een andere regel geldt.

Naast dit in artikel 6 neergelegde normale regime van merk-inschrijvingen is in *artikel 6quinquies* thans de telle-quelle-regel afzonderlijk behandeld. De vroegere redactie van artikel 6 is in het nieuwe artikel *6quinquies* herschikt en verbeterd. Duidelijker dan voorheen is het limitatief karakter van de weigeringsgronden vastgelegd; een voorbehoud is voorts opgenomen voor de toepassing van artikel 10bis betreffende de oneerlijke mededinging (*artikel 6quinquies, letter B*). Belangrijk is ook, dat met betrekking tot de toepassing van de telle-quelle-regel de afhankelijkheid van de inschrijving in het land van oorsprong thans nadrukkelijk is gestipuleerd (*artikel 6quinquies, letter D*), zulks in tegenstelling tot de algemene onafhankelijkheid van inschrijvingen ingevolge het nieuwe artikel 6, derde lid.

In *artikel 6bis* is de bescherming van algemeen bekende merken verbeterd in die zin, dat de landen der Unie niet alleen verplicht zijn op te treden tegen de inschrijving, maar ook tegen het gebruik van daarmee strijdige merken. Voorts is de minimum-termijn, binnen welke de doorhaling van deze laatste merken gevorderd moet worden, verlengd van drie tot vijf jaar na de datum van inschrijving. De termijn, binnen welke tegen gebruik van deze merken moet worden opgetreden, is aan de nationale wetgevingen overgelaten.

In *artikel 6ter*, eerste lid, is het verbod van merken, bestaande uit of als element bevattende wapens, vlaggen en andere Staatselementen van de Unielanden en in die landen vastgestelde controle- en waarborgtekens en -stempels, uitgebreid tot wapens, vlaggen en andere emblemen, initialen of benamingen van internationale intergouvernementele organisaties, waarvan een of meer landen van de Unie lid zijn. Dit verbod heeft geen betrekking op dergelijke tekens, waarvan de bescherming reeds onderwerp heeft uitgemaakt van verdragen (bijv. Rode Kruis). De Unielanden zijn niet gehouden de bepalingen toe te passen indien vóór de inwerkingtreding van dit verdrag in het betrokken land te goeder trouw rechten zijn verkregen of indien misleiding van het publiek niet te vrezen is.

Het niet zeer gelukkige onderscheid tussen algemeen bekende en niet-algemeen bekende staatselementen in artikel 6ter, vijfde en zesde lid, is vervangen door het onderscheid tussen staatsvlaggen en andere staatselementen. De mededelingsplicht ten aanzien van de staatselementen, die men onder het verbod van artikel 6ter wil brengen, geldt niet ten aanzien van staatsvlaggen (*artikel 6ter, derde lid, onder a, laatste volzin*). Het verbod zal alleen worden toegepast op merken, ingeschreven of aangeboden ter inschrijving na 6 november 1925 (*vijfde lid*). Ten aanzien van de andere staatselementen – en van de wapens etc. van intergouvernementele organisaties – geldt, dat de bepalingen eerst worden toegepast, nadat deze via het Internationaal Bureau aan de Unielanden zijn medegedeeld (*derde lid, onder a en b*) en wel niet eerder dan twee maanden na ontvangst van die mededeling (*zesde lid*).

Zoals hierboven ten aanzien van artikel *5quinquies* reeds vermeld, is te Lissabon aan de Unielanden de verplichting opgelegd zgn. dienstmerken te beschermen (*artikel 6sexies*). De landen der Unie zijn niet verplicht in de inschrijving van die merken te voorzien. Ook in de wijze van beschermen zijn de landen vrij: deze behoeft niet per se door de Merkenwet te geschieden, doch kan ook door bepalingen tegen oneerlijke concurrentie of in het kader van de onrechtmatige daad plaatsvinden. De eerste ondergetekende wijst erop, dat in de eenvormige Beneluxwet op de warenmerken niet in bescherming van dienstmerken is voorzien (zie de (gemeenschappelijke) Toelichting onder C. 2. *Trb.* 1962, 58). De vraag, of bescherming van dienstmerken in het kader van de eenvormige wet alsnog mogelijk en wenselijk is, is nog in studie. Langs indirecte weg vindt hier bescherming van dienstmerken plaats, doordat warenmerken plagen te worden gedeponcerd voor zgn. hulpgoederen (schoonmaakartikelen ten aanzien van schoonmaakbedrijven; labels, tassen e.d. ten aanzien van reisorganisaties). Indien het dienstmerk tevens handelsnaam is, is bescherming mogelijk ingevolge de Handelsnaamwet. In overige

gevallen kan tegen misbruik van een dienstmerk worden opgetreden, omdat dit een onrechtmatige daad kan opleveren.

De ondergetekenden zijn daarom van mening, dat aan de verplichting van artikel *6sexies* in Nederland wordt voldaan, zij het dat een betere bescherming denkbaar is.

Een nieuw *artikel 6septies* houdt waarborgen in tegen inschrijving of gebruik van een merk door de agent of vertegenwoordiger van de merkhouder zonder diens toestemming. De laatste kan dan, voor wat de inschrijving betreft, zich hiertegen verzetten of doorhaling ervan vorderen, of wel, indien de wetgeving van het betrokken land daarin voorziet, de overschrijving op eigen naam vorderen. De agent of de vertegenwoordiger heeft de bevoegdheid zijn handelwijze te rechtvaardigen; de nationale wetgevingen kunnen voor het uitoefenen van het recht van de merkhouder een termijn stellen.

Oneerlijke concurrentie

Artikel 10, eerste lid, schreef tot dusver voor, dat de in artikel 9 genoemde maatregelen – beslag, verbod van invoer – ook toepasselijk zouden zijn ten aanzien van alle waren, die valselijk, ter aanduiding van herkomst, van de naam van een bepaalde plaats of van een bepaald land voorzien zijn, wanneer die aanduiding vergezeld gaat van een handelsnaam, die verdicht is of met bedrieglijke bedoeling aan een andere is ontleend. Deze bepaling legt ten onrechte een dringend verband tussen twee te bestrijden euvelen. Zij is nu verruimd en strekt zich uit tot elk „direct of indirect gebruik van een valse aanduiding betreffende de herkomst van het produkt of de identiteit van de producent, de fabrikant of de handelaar”.

Artikel 10bis onderging een aanvulling, doordat aan de gevallen van oneerlijke mededinging, die in elk geval moeten worden verboden, te weten verwarrende of valselijk denigrerende handelingen met betrekking tot de inrichting, de waren of de werkzaamheden van een concurrent, is toegevoegd de categorie van handelingen, die, ten nadele van concurrenten, het publiek kunnen misleiden ten aanzien van de waar zelf.

Tenslotte zijn in *artikel 13, tweede lid* (talen van het Internationaal Bureau en de vergaderingen), *artikel 13, tiende en elfde lid* (vaststelling jaarrekening door het Internationaal Bureau in plaats van door de Zwitserse Regering), en *artikel 14, vijfde lid* (driejaarlijkse conferenties van de Unielanden), Stockholmse bepalingen betreffende de administratieve structuur weer zijn achterhaald, om welke reden van bespreking hier wordt afgezien.

Hierboven is bij de bespreking van artikel *5quinquies* reeds melding gemaakt van het nieuwe *artikel 17*, waarin is bepaald, dat de landen zich verplichten tot het treffen van de noodzakelijke maatregelen voor de uitvoering van het verdrag, doch tevens (*tweede lid*) dat zij op het tijdstip van bekrachtiging van het verdrag reeds daadwerkelijk in staat moeten zijn aan het verdrag uitvoering te geven. De ondergetekenden zijn van oordeel, dat met de inwerkingtreding van de eenvormige Beneluxwet inzake Tekeningen of Modellen aan deze verplichting zal zijn voldaan. Andere legislatieve voorzieningen zijn voor het voldoen aan deze verplichting niet noodzakelijk, hetgeen nochtans niet betekent, dat zij niet wenselijk zouden zijn. Daarop behoeft de inwerkingtreding van het verdrag evenwel niet te wachten.

Ten aanzien van de uitvoering van het verdrag zij nog het volgende vermeld. Met de merkenrechtelijke bepalingen is reeds rekening gehouden in de eenvormige Beneluxwet op de warenmerken. Voor wat betreft de bescherming van dienstmerken zij verwezen naar hetgeen ten aanzien van artikel *6sexies* is opgemerkt. Een aantal bepalingen, met name betreffende het recht van voorrang, zal voorts moeten leiden tot aanpassingen van de tekst van de Rijksoctrooiwet (*Stb.* 1968, 586), doch aangezien de uitvoering van deze bepalingen verwezenlijkt wordt door de Octrooiraad, die aan de Lissabonse tekst rechtstreeks toepassing zal kunnen geven, is die aanpassing voor de uitvoering van het verdrag niet vereist. De eerste ondergetekende deelt dienaangaande nog mede, dat de voorbereidingen van een aanpassing van de Rijksoctrooiwet thans

afgesloten zijn en dat indiening van een daartoe strekkend wetsontwerp binnenkort te verwachten is. Die aanpassing heeft niet alleen betrekking op de bepalingen van de Lissabonse (en de hierna te bespreken Stockholmse) tekst, doch ook en vooral op de bepalingen van het Europees verdrag over de eenmaking van enige beginselen van het octrooirecht, op 27 november 1963 te Straatsburg tot stand gekomen (*Trb.* 1964, 173).

b. Stockholmse tekst

De herziening te Stockholm van het Verdrag van Parijs in materieel opzicht heeft zich beperkt tot het regelen van het prioriteitsrecht met betrekking tot de zgn. uitvinderscertificaten. Dit is een vorm van bescherming, die zich in de Oosteuropese landen onder invloed van de daar heersende maatschappijbeschouwing naast het octrooi heeft ontwikkeld. Krachtens deze beschermingsvorm, die in de bedoelde landen de meest gebruikelijke is geworden, draagt de uitvinder de beschikkingsmacht over zijn uitvinding over aan de Staat, die daartegenover verplicht is de exploitatie te bevorderen en aan de uitvinder uit de exploitatieopbrengst een vergoeding te betalen tot een vastgesteld maximum. De voorwaarden voor de verkrijging van een uitvinderscertificaat zijn dezelfde als die voor de verkrijging van een octrooi.

Met het toenemen van het economische verkeer tussen de Oosteuropese Unielanden en de andere Unielanden is de behoefte gegroeid aan de bescherming in het buitenland van uitvindingen, waarvoor een uitvinderscertificaat is aangevraagd, terwijl omgekeerd het buitenland geïnteresseerd raakte in de uitvinderscertificaten, te verlenen op een uitvinding, waarvoor elders reeds octrooi is aangevraagd.

Om in deze behoefte te voorzien is te Stockholm *artikel 4* aangevuld met een nieuwe *letter I*, inhoudende:

a. dat aanvragen om een uitvinderscertificaat, ingediend in een land, waar de deposant de keus heeft tussen een octrooi en een uitvinderscertificaat, een prioriteitsrecht doen ontstaan onder dezelfde voorwaarden en met dezelfde rechtsgevolgen als octrooiaanvragen;

b. dat omgekeerd de aanvrager om een uitvinderscertificaat in een land als onder *a* bedoeld op dezelfde voet als voor een octrooiaanvraag een recht van prioriteit geniet op grond van een octrooiaanvraag, of een aanvraag voor een gebruiksmodel of uitvinderscertificaat elders.

De vraag is ook nog aan de orde geweest, of men niet nog verder zou kunnen gaan, met name door de uitvinderscertificaten op te nemen onder de omschrijving van het begrip industriële eigendom in artikel 1, tweede lid, van het Verdrag van Parijs. Dan zou bijvoorbeeld het assimilatiebeginsel van artikel 2 zonder twijfel gegolden hebben voor wat betreft de wetgeving inzake uitvinderscertificaten. Men is zover niet gegaan, niet om principiële redenen, maar omdat het complexe vraagstuk van het verder rekening houden met uitvinderscertificaten in het Verdrag van Parijs nog nadere studie vereist.

De Minister van Economische Zaken,

R. F. M. LUBBERS.

De Minister van Justitie,

A. A. M. VAN AGT.

De Minister van Buitenlandse Zaken,

M. VAN DER STOEL.

*De Minister van Cultuur, Recreatie
en Maatschappelijk Werk,*

H. W. VAN DOORN.